

si družstvo v dovolací stížnosti. Není z něho patrné, že jde jen o vyrovnání přebytků a potřeb tohoto druhu peněžních prostředků u přičleněných sdružení, tak jak je tomu v § 2 odst. 5 co do peněžních hotovostí. Odst. 8 § 2 stanov nevyklučuje opatření cenných papírů, devis a valut ve volném obchodě za účelem jich prodeje přičleněným sdružením, tedy bankovní obchody vůbec, kterážto činnost vybočuje nejen z rámce přípustného družstevního podnikání po rozumu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z., nýbrž přičí se i předpisu § 3 zákona čís. 133/1903, upravujícího obsah a rozsah působnosti revisního svazu.

K § 41 stanov. Pokud nižší soudy vylučují z tohoto předpisu stanov větu, že přebytků smí býti použito »k účasti na kmenovém jmění podniků a ústavů veřejně účtujících ve formě akcií, podílů a podobně«, činí tak právem a stačí v tom směru poukázati ke správným a výstižným důvodům napadeného usnesení, které vývody dovolací stížnosti nebyly vyvráceny. Potud není tedy dovolací stížnost v § 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z. odůvodněna.

K § 19 odst. 6 stanov. Nemůže býti pochybnosti, že prokuristu nemůže zřídití představenstvo, poněvadž zastupovací moc představenstva jest v jistém směru užší než prokura, že tedy právo ke zřízení prokuristy jest přiznati jen valné hromadě. Než tomuto požadavku jest vyhověno i tím, přenese-li valná hromada toto právo na zvláštní, jí zřízený orgán, jímž jest v tomto případě šedesátičlenný výbor (§ 17 stanov), volený vesměs ze členů jednoty. Tento postup není protizákonný a nepřičí se ani jeho duchu. Poukázati jest v tomto směru jednak k zásadě vyslovené v § 26 družstevního zákona co do přípustnosti zastoupení (při provozu podniku družstva), jednak k § 19 téhož zákona, který, pojednávaje o představenstvu, zmiňuje se v poslední větě o valné hromadě, dozorčí radě a jiných orgánech. Připouští tedy sám zákon vedle obligatorních orgánů představenstva (§ 15 »jede Genossenschaft muss einen Vorstand haben«) a valné hromady (§ 27 »Die Rechte . . . werden von der Gesamtheit der Genossenschafter in der Generalversammlung ausgeübt«) také orgány fakultativní, totiž dozorčí radu (§ 24 »Der Genossenschaftsvertrag kann dem Vorstande einen Aufsichtsrat . . . an die Seite setzen«) a jiné orgány (§ 19). Nelze tudíž seznati, proč by nemohla valná hromada v určitých případech, kde toho mimořádný rozmach družstva při velmi značném počtu členů vyžaduje, přenéstí jistou přesně vymezenou část svých oprávnění, jmenovitě co do opatření častěji se opětujících, na zvláštní orgán, jehož složení by bylo úměrné počtu členů majících účast na valné hromadě a jehož zřízení by bylo vyhraženo valné hromadě a jen ze členů družstva, tak jak je tomu u stěžujícího si družstva. Potud bylo dovolací stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 9086.

Zákon o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Nepřípustným jest účel společenstva: »zastupovati členstvo v obchodních záležitostech na přání členů.«

K zastupování společenstva nemohou býti povolány i jiné osoby mimo členy představenstva, zejména nikoliv prokuristé.

Nepřípustné jest ustanovení stanov, že valná hromada má rozhodovati ve sporech o výklad stanov.

(Rozh. ze dne 10. července 1929, R I 408/29.)

Rejstříkový soud odepřel zápis nových stanov společenstva z těchto důvodů: 1. Ustanovení § 2 ad e) stanov. podle něhož účelem společenstva jest »zastupovati členstvo v obchodních záležitostech na přání členů«, jest nepřipustné a neodpovídá pojmu a podstatě společenstva po rozumu § 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., podle něhož společenstva mají za účel podporovati živnosti nebo hospodářství svých členů společným provozováním podniku. Vydělková a hospodářská společenstva nesmějí provozovati jakékoli vydělkové odvětví, nýbrž jejich činnost musí vždy býti v natné souvislosti s hospodářstvím nebo s vydělkem jejich členů tak, by živnost a podnik družstva měly se k vydělku a k hospodářství členů jako prostředek k účelu. Členy družstva, jakž ze stanov zřejmo, jsou osoby stavu zemědělského, tudíž osoby, jichž hlavní hospodářská činnost jest zřejmě daleká provozování živnosti zastupování v obchodních záležitostech. Ostatně společenstvo není oprávněno provozovati tuto činnost, která se vymyká z rámce družstevnictví vůbec. 2. Ustanovení § 14 stanov, podle něhož družstvo zastupují před soudem i mimo soud též »jeden člen představenstva a jeden prokurista«, jakož i z ustanovení § 27 stanov, podle něhož firmu znamená též »jeden člen představenstva a jeden prokurista«, jsou nepřipustná, ježto podle zákona (§ 15 zákona společenstevního) zastupuje družstvo soudně i mimosoudně jen představenstvo a rovněž jen představenstvo jest podle § 17 zákona oprávněno firmu znamenati. Ovšem podle § 26 cit. zákona může býti úředníkům anebo jiným zmocněncům svěřeno zastupování družstva při provádění obchodů a za zákonných předpokladů udělena i prokura. 3. Ustanovení § 25 ad čís. 12 stanov. podle něhož valná hromadě přísluší rozhodovati ve sporech o výklad stanov, jest jednak nepřipustné, ježto odporuje zásadě § 19 prvá věta obč. zák. (»každému, kdo se cítí zkrácen ve svém právu, jest volno podati stížnost na úřad, určený zákony«), jednak jest potud nejasné, že jest s to dáti podnět k odůvodněným pochybnostem o jasnosti a o určitosti stanov, čehož jest se uvarovati již v zájmu řádné správy společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Právně především pozastavuje prvý soud ustanovení § 2 lit. e) stanov. které určuje, že účelem společenstva jest »zastupovati členstvo v obchodních záležitostech na přání členů«, neboť účel tento nemá nic společného s ostatním účelem družstva, který si podle § 2 stanov jako skladištní družstvo vytklo, a odporuje tento účel i ustanovení § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., podle něhož společenstva jsou spolky o neuzavřeném počtu členů, které mají za účel podporovati vydělečnost nebo hospodářství svých členů společným provozováním podniku. Této zásadě nově usnesený doslov

§ 2 písm. e) stanov nevyhovuje a správně proto prvý soud toto ustanovení pozastavil.

Podle § 15 zákona zastupuje družstvo jen představenstvo zvolené ze členů družstva a jest tudíž vyloučeno, by k zastupování družstva byly povolány i jiné osoby mimo členy představenstva, zejména tedy prokurista, jakž činí § 14 stanov nově usnesených. Toto ustanovení jest vzhledem k ustanovení § 15 zákona nepřipustným a proto bylo právem rejstříkovým soudem pozastaveno. Arciť může býti podle § 26 zákona provozování obchodů společenstva a zastupování společenstva vzhledem na toto provozování obchodů svěřeno úředníkům nebo jiným zmocněncům, tedy i prokuristům, tito zmocněnci mohou však zastupovati družstvo jen v mezích § 26 zákona, nejsou však oprávněni zastupovati společenstvo podle § 15 zákona. Ustanovení § 14 stanov nemůže proto obstáti.

Ustanovení § 20 čís. 11 stanov správně podle § 25 čís. 12 stanov, podle něhož valná hromada má rozhodovati ve sporech o výklad stanov, jest nepřipustné, neboť § 19 obč. zák. výslovně stanoví, že každému, kdo se má za zkrácena ve svém právu, jest volno podati stížnost na úřad ustanovený zákony, z čehož plyne, že ustanovení § 25 čís. 12 stanov o rozhodování sporů o výklad stanov jest nepřipustné a odporuje § 19 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínek § 16 nesp. říz.

Čís. 9087.

Zbavení svéprávnosti (cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

V řízení o zbavení svéprávnosti nelze vyhověti návrhu, by znalecké posudky, na jichž základě bylo řízení provedeno a skončeno, byly předloženy k přezkoumání a dodatečnému posouzení soudní lékařskou radou ve smyslu ustanovení zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 10. července 1929, R I 546/29.)

Soud první stolice zbavil Žofii V-ovou částečně svéprávnosti pro choromyslnost. Odporový soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu mimo jiné z těchto

důvodů:

Řízení provedené před odporovým soudem není neúplným z důvodu, jakž vytýká stížnost, že odporový soud nevyhověl návrhu stěžovatelky, by veškeré posudky znalecké, na jejichž základě bylo řízení provedeno a skončeno, byly předloženy k přezkoumání a k dodatečnému posouzení soudní lékařskou radou ve smyslu ustanovení zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n. Posudek soudní lékařské rady, jak jej připouští trestní řád (§ 126 tr. ř. v doslovu čl. I—3 zákona ze dne 1. července